● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

PISMA BRALCEV

Nekoga železna srajca

Članek Franca Mazovca-Rista, objavljen v 7. št. Naše skupnosti, me je ogrel, da mu odgovorim na nekatera njegova ugotavljanja.

O »pokolu« divjih svinj, ki ga je tovariš Mazovec opisal v Nedeljskem dnevniku, samo tole. Pozabili ste opisati še nekaj takih »pokolov«, vendar ne vedno v LD Laze. Kolikor vem, je lov na divje svinje dovoljen še, ko so že breje, nisem pa vedel, da se starejših svinj ne sme upleniti. Obstrel starejših svinj se mora celo prikazati v načrtu. Le vodeča divja svinja je vse leto zaščitena.

Morda tudi »ne veste«, da je sosednja LD uplenila tri divje svinje več, kot je dovoljeno. Ali pa imajo »tete in strici«, da se o tem ne piše. Verjetno vam tudi ni znano, da je LD v Zasavskem bazenu odstrelila pet srnjakov več, kot je bilo načrtovano. Čudno se mi zdi, zakaj toliko zanimanja ravno za LD Laze. Ali ne bi take primere nepristransko obravnavali tudi v drugih družinah, če ste se že specializirali za to temo; ali pa ste zadolženi samo za LD Laze?

O odstrelu jelenov pa tole: Tovariš Mazovec trdi, da se da z večjim številom lovcev zapreti vse stečine in tako preprečiti vsako možnost za beg divjadi. To je res, vendar pripominjam, da je za to območje, kjer smo lovili, potrebno najmanj štirideset lovcev, če hočemo imeti kaj uspeha. Ta dan pa nas je bilo le devetnajst in razmišljali smo, če naj sploh gremo v lov. Koliko jelenov je tedaj bilo, ne vem. Vem pa, da jih je padlo pet, eden pa je bil zastreljen. Da si lovec želi upleniti jelena, je normalna stvar. Vedeli smo, da lahko odstrelimo še dva. Vodja lova je opozoril lovce, da bomo lov takoj prekinili, ko ju bomo uplenili. Po nekaj strelih v dobrih treh minutah je bil lov res že ustavljen. V tem kratkem času je padlo vseh pet jelenov. Res je, kot trdite vi, da je bil eden zastreljen in da smo ga tudi iskali. Ta dan ga je iskal tudi vaš lovski tovariš in po mučnem in dolgotrajnem iskanju ugotovil, da jelen ne more biti resno ranjen, sicer ne bi zmogel take razdalje. Naslednji dan sem sam s svojim psom iskal dalje. Pes me je vodil precej daleč od mesta, kjer je bil jelen najden — če gre za istega jelena, kot trdite vi! Povsem pravilno trdite, da je jelen v Gradovljah naš, saj je bil v našem lovišču; da je bil streljan na lovu 31. decembra, pa močno dvomim. Zakaj je lovec iz LD Pugled prišel po trofejo, če je tako zagotovo vedel, da jelen, ki ga je streljal, ni poginil.

Zastreljenega jelena je iskal samo do meje z LD Laze, naprej pa ni šel. Najdeni jelen je bil nekako za 100 m na naši strani meje, LD Laze pa o tem ni nihče obvestil.

Tudi o veterinarskem pregledu LD Laze ni bila obveščena, sicer bi se sam potrudil, da bi bil zraven. Kasneje sem si jelena ogledal, pa nisem mogel ugotoviti, kam je bil zadet. Vem pa zagotovo, da v hrbtenico, kot trdite vi, ne. Sicer pa je tudi vetrinar ugotovil, da je imel dva strela v vratu. Zakaj trdite drugače? Trditev, da je bilo meso nepoškodovano, pa ne drži. Jelen je močno zaudarjal.

Tovariš Mazovec, prezgodaj se veselite, da nas bo sodnik za prekrške kaznoval še zaradi onesnaževanja okolja — vode. Jelena smo prepeljali na mrhovišče, sicer pa vode iz tega studenca nihče ne uporablja.

Da se iz preteklosti nismo nič naučili, to popolnoma ne drži. Naučili sta nas, da ne smemo biti dobri sosedje, da ne sme biti nobenega sodelovanja med sosednjimi družinami, da se osebni spori rešujejo prek LD, sicer jo s tem spravljajo v slabo luč, naučili ste nas lovske zvitosti itd.

Vse to pa občutimo mlajši lovci, ki postopoma prevzemamo odgovornosti na svoja ramena in si želimo ožjega sodelovanja, več tovarištva in skupnega reševanja — tudi težav.

Spričo vsega bi tovariša Mazovca vprašal, kaj hoče doseči s svojim pisanjem. Ali želi širiti netovarištvo med lovci sosednjih LD? Morda se boji, da bi prišlo do tesnejšega sodelovanja med sosednjimi družinami ali pa je vmes še kaj drugega?

Kar zadeva »stricev in tet«, pa mislim, da nimate prav. V naši socialistični družbi obstajajo zakoni, po katerih take prekrške obravnavajo in ustrezno ukrepajo. Ne verjamem, da lahko nanje vplivajo »tete in strici«.

Zato pa, tovariš Mazovec, prepustiva zadevo tistim, ki so za to pristojni in jo bodo tudi pravično rešili.

Matej Božič

Spoštovano uredništvo!

Oglašam se na članek Do kdaj tako, objavljen v 7. letošnji št. vašega glasila. Že dalj časa živim v Polju in so mi tukajšnje razmere že dokaj znane. Rada imam mladino in če je le prilika, se z njo tudi pogovarjam in jo skušam razumeti. Ne odobravam tega, kar so storili — neznani mladi? z objektom. Toda vprašam se: Mar je res kriva samo mladina? Mar nismo krivi tudi mi? Mladina hoče in tudi rabi prostor, kjer bi se sprostila, telovadila, šahirala, igrala tenis itd. Dva domova, ki sta bila pred vojno za mnogo manjše število mladine v Polju, smo prodali, mlade pa vrgli na cesto.

Res obstaja odred taborníkov, toda vsi pač niso taborniki. Kaj pa drugi? Vemo, da niti šola niti starši ne morejo toliko vplivati nanje, kot bi primeren prostor z dobrim mentorjem, ki bi ob pravem času znal usmerjati mlade. Za mnoge je sedaj sicer že kasno, toda dajmo mlajšim prostor, da bodo boljši.

Vprašujem, zakaj je objekt stal dve leti prazen. Mladi pa ves čas prosijo za prostor. Pripravljeni so bili tudi pomagati s prostovoljnim delom, pa jih nismo jemali dovolj resno!? Mogoče so prav ta dejanja obsodba nas vseh in (nesprejemljiva) oblika, da nas opozorijo nase.

Lahko je mlade obsojati in kaznovati. Toda ostal bo madež tudi na nas starejših, ker jim nismo — razen denarja — nudili ničesar.

Tovariško vas pozdravlja

JELKA K.

V SPOMIN

Zapustil nas je Ivan Vraničar

Vsi presenečeni smo sosedje in krajani sprejeli vest o smrti Ivana Vraničarja. Zgodilo se je nenadoma, nismo vedeli, da ga je huda bolezen in osamljenost po smrti njegove žene strla in ga pripeljala na rob življenja. In zapustil nas je iznenada, v vsej svoji skromnosti in tišini — kot je tudi živel med nami. A zapustil nas je velik in dober človek, predvsem pa blag sosed in krajan, zvest tovariš in borec za pravice delavskega razreda ter svobodo slovenskega naroda.

Ivan Vraničar je bil doma iz Slamne vasi pri Metliki. Na mali kmetiji je živela družina z devetimi otroki. Pri hiši je bilo premalo kruha za vse in komaj je odrasel, se je moral podati v svet, da si je tam z delom oskrbel osnovo za nadaljnje življenje, kasneje pa svoji družini večji kos kruha. Toda tudi v tujini ni bilo njegovo trdo delo dovolj cenjeno. Le z malim zaslužkom se je vrnil domov, v stare, težke, nemogoče razmere.

Vendar je Ivan iskal in videl izhod iz težkih gmotnih in političnih razmer. Že l. 1941 se je vključil v delo OF in sodeloval pri ustanavljanju partizanskih enot v Beli krajini. Zaradi svojega aktivnega dela na terenu pa je bil aretiran in odpeljan v zloglasno taborišče na otoku Rabu. V najtežjih razmerah v taborišču je nadaljeval z delom za cilje Osvobodilne fronte. Ne sile ne teror in ne pomanjkanje v taborišču niso zatrli njegovega revolucionarnega duha. Že onemogel in izčrpan je sodeloval pri ustanavljanju Rabske brigade in se kasneje udeleževal njenih prvih bojev ob napadu pri Reki. Kasneje se je vključil v 15. Belokranjsko birgado. V njej se je udeleževal vseh bojev do osvoboditve domovine.

Po osvoboditvi je našel delo v vevški papirnici, kjer so ga takoj spoznali kot pridnega in vestnega delavca. Po upokojitvi je živel v naši krajevni skupnosti Zadobrova-Sneberje tiho in mirno, pa je bil vedno pripravljen v težavah priskočiti na pomoč svojim krajanom.

S svojo milo in nesebično naravo je bil priljubljen v vsej svoji okolici in s trpko žalostjo v srcih se poslavljamo od njega. Zgubljamo del sebe, del naše skupnosti. Ostal pa bo svetal spomin nanj. Slava mu! Sorodnikom iskreno sožalje.

MARTIN SODEC

● ČLANI KULTURNO-UMETNIŠKEGA DRUŠTVA VIDE PREGARC V GOSTEH NA RAVNAH

Prisrčno in delavno

V soboto, 16. in nedeljo 17. junija je bilo KUD Vide Pregarc z vsemi svojimi sekcijami v gosteh pri KUD Prežihov Voranc na Ravnah na Koroškem. Obe mlajši sekciji — likovniki in fotografi so od 9. do 19. junija razstavljali v avli tamkajšnje OŠ Koroških jeklarjev, mešani pevski zbor in hármonikarski orkester pa sta v soboto 16. junija s celovečernim koncertom navdušila občinstvo v polni dvorani Titovega doma.

V obeh dneh so si člani KUD Vide Pregarc ogledali več ravenskih in okoliških znamenitosti in spominskih obeležij.

Posebno so bili počaščeni v študijski knjižnici Ravne, kjer jih je sprejel prof. dr. Sušnik, ki jim je predstavil Ravne z vseh vidikov, ravensko železarno in delavsko gibanje na Ravnah.

Pevke in pevci so se oddolžili prof. dr. Sušniku s pesmijo in mu podelili plaketo društva.

Izredno doživetje je bil tudi obisk Prežihovine in srečanje z ženo Prežihovega Voranca.

Obisk na Ravnah so člani KUD Vide Pregarc sklenili z družabnim srečanjem v Šentenalu, kjer so s svojimi gostitelji izmenjali mnenja in izkušnje ter se dogovorili za nadaljnje sodelovanje.

M.Š.

Pesem je spremljala obisk naših pevcev v Kreflovem mlinu in na Prežihovini, od koder je naš posnetek (Foto: TOM)

● NAČRTOVANJE DRUŽINE

KAKO ŽIVETI DRUG Z DRUGIM

Mnogo problemov, s katerimi se ljudje spoprijemajo, izhaja iz neznanja. Tako se doslej tudi nismo nikoli učili, kako živeti drug z drugim. Marsikdo v okolju ni dobil pravih zgledov, starši in šola pa mu niso bili sposobni razložiti odnosov med spoloma, načrtovanja družine, pa tudi ne vloge družine v naši socialistični samoupravni družbi. Da te vzgoje oziroma znanja nimamo, ugotovimo največkrat šele takrat, kadar stojimo pred pomembnimi odločitvami, kadar dvomimo o pravilnosti svojega ravnanja, skratka, kadar smo na razpotju.

Mlada generacija je prihodnost naroda. Zato posveča tudi naša družba vso pozornost družini, v kateri otrok preživi svoja najnežnejša leta. Načrtovanje družine torej ne pomeni le določanja števila otrok, zaporedja njihovih rojstev, ampak gre za mnogo več. Spočetje otroka naj ne bo prepuščeno naključju. Odločanje o rojstvu pa zahteva odgovornost bodočih staršev, zahteva znanje, kajti odločiti se samostojno o rojstvu otroka je težje, kot to prepuščati naključju. Zakonca morata sama presoditi, kdaj je prišel pravi trenutek.

Možnost odločanja o rojstvu otroka je velik psihološki pritisk. Prihod novega člana v družino močno spremeni dotedanji način življenja. Marsičemu se je treba odreči. Na prihod otroka morata biti pripravljena tako mati kot oče. Zato je poleg čisto »tehnične« priprave potrebna tudi psihološka. In tu se začne zatikati.

V vsaki zdravstveni posvetovalnici je možno dobiti dovolj informacij o kontracepciji, torej o zdravstveni strani tega problema, težje pa se je dokopati do psiholoških spoznanj. Socialne delavke centra za socialno delo občine Ljubljana Moste-Polje vedo o tem marsikaj povedati. Same se sicer neposredno ne ukvarjajo z načrtovanjem družine, se pa pri svojem delu srečujejo z mladoletnicami, ki so prezgodaj pričele s spolnimi odnosi, z zakonci, ki želijo razvezo, z otroki, ki iz raznih vzrokov ne odraščajo skupaj s starši. S takimi svojimi strankami se morajo večkrat pogovoriti in jih včasih napotiti tudi v ustrezno posvetovalnico. Teh pa je premalo. Menijo, da je potreba po psihološkem svetovanju čedalje večja.

Mladi ljudje si želijo čimveč zvedeti o humanizaciji odnosov med spoloma, pa tudi o vseh stvareh, ki so povezane s tem. Šola jim tega ne more in jim največkrat tudi ni sposobna dati. Učitelji, ki sicer uspešno poučujejo predmete, za katere so usposobljeni, verjetno niso najbolj primerni za predavanja o spolni vzgoji. Problem velja namreč mladim osvetliti z vseh strani, ga prikazati strokovno, sproščeno in brez zadrege. Večina šol pa do danes na tem področju ni storila kaj prida. In tu nastaja praznina, ki se tudi kasneje težko napolni.

Res je, da bo načrtovanje družine delno zajeto tudi v predzakonskem svetovanju. Vendar, če bi se zadeve želeli lotiti načrtno, bi morali vzgojno za življenje v družini pričeti že kar v vrtcu in s prizadevanji nadaljevati prek osnovne in srednje šole do predzakonskega svetovanja. Danes je za vzgojo otrok potrebno tudi znanje. Samo ljubezen staršev je premalo.

D. J.

● X. JUBILEJNI TABOR SLOVENSKIH PEVSKIH ZBOROV V ŠENTVIDU PRI STIČNI

VSE ŠIRŠA OBZORJA

V nedeljo, 24. junija je bil v Šentvidu pri Stični zaključen X. jubilejni tabor slovenskih pevskih zborov — največja zborovska manifestacija v Jugoslaviji — pod pokroviteljstvom tovariša Tita.

Letošnja prireditev je bila posvečena spominu velikega ljubitelja zborovske glasbe Edvardu Kardelju.

V soboto 23. junija so nastopili pevski zbori iz zamejstva — Avstrije, Madžarske in Italije — v nedeljo pa je bil sklepni koncert združenih pevskih zborov (190) z več kot 5600 pevci ob sodelovanju združenih pihalnih orkestrov. Na tem koncertu so nastopili tudi trije pevski zbori iz naše občine: mešani pevski zbor KUD Vide Pregarc, moški pevski zbor Bizovik in mešani pevski zbor DPD Svoboda Zalog.

M. Š.

VESTI IZ KULTURE

Letošnja največja razstava v Jelovškovi galeriji je bila odprta 14. julija. 14 slikarjev — samorastnikov je razstavilo 25 platen; predstavili so se z vsemi zvrstmi likovne umetnosti. Uvodni kulturni program so pripravili učenci moščanske glasbene šole. (Foto: HVASTIJA)

Število obiskovalcev razstave Antona Repnika je bilo rekordno — 650!

●

Te dni razstavlja v Jelovškovi galeriji mojster fotografije Tihomir Pinter.

●

Letošnja aktivnost občinske ZKO

Ponavadi z junijem za nekaj mesecev preneha dejavnost kulturno-umetniških društev in skupin. Jeseni pa delo spet steče... Kako — o tem je treba razmišljati že zdaj. Na zadnji seji izvršnega odbora občinske zveze kulturnih organizacij so o tem obširneje spregovorili in pripravili program, iz katerega velja povzeti nekaj najzanimivejših aktivnosti (načrtovali so za obdobje september—december):

— Temeljna naloga je stalno sodelovanje ZKO z društvi in kulturnimi skupinami,
— organizacijska aktivnost: razvijanje lastnih oblik organiziranja (odbori, sekcije, posveti), sodelovanje pri organiziranju in delovanju organov za kulturo pri različnih družbenih dejavnikih,
— razširitev in pomlajevanje kadrovske baze,
— ustanovitev mladinskega pevskega zbora,
— gledališka revija,
— razstave v Jelovškovi galeriji (kontinuirano)
— novoletna praznovanja,
— razvijanje lutkovne dejavnosti,
— manifestativna prireditev za delavce iz drugih republik,
— aktivnost ob mednarodnem letu otroka,
— revija šolskih kulturnih društev.

ČG

Sredi junija sta bila na glasbenih šolah Moste in Polje zaključna koncerta najboljših učencev obeh šol.

Koncerta sta bila na visoki kvalitetni ravni, kar pa niti ne preseneča, saj so nekateri nastopajoči poželi najvišje nagrade in priznanja tudi na republiškem in zveznem tekmovanju glasbenih šol.

Številni poslušalci so mlade koncertante nagradili z burnimi aplavzi, zanimanje za tovrstne prireditve pa so mladim prav gotovo največja spodbuda za nadaljnje delo.

M. Š.